

81. Een voorzienig mens is een beetje op de voorkanse :
« Ge moet maken dat ge een bakte op zolder hebt ».

82. Algemeen gekend : « Kakken gaat vóór 't bakken, al was den oven nog zo heet ».

83. Tegen arme mensen die brood van den armdis trokken, klonk het : « Uwen oven staat achter in de kerke ».

84. Juist gepast en op rijm gezet :

Wijn een jaar oud,
Brood een dag koud,
Een ei een ure geleid
Is van de drie hun beste tijd.

M. C.

MENGEHMAREN

JACOB VAN DER VAET VAN KORTRIJK,
Kapelmeeſter van Keizer Maximiliaan II.
Kortrijk 1530 - Wenen 1567.

Hij was de zoon van meester Egidius, koster der parochiekerk van Heule, en werd in 1543 door de Kapittelheren van Kortrijk aanvaard als een van de vier « chorales » der collegiaalkerk. Deze kleine groep van zingende koorknapen was pas gefondeerd door kanunnik Jacob van Thielt († 1543) ; de beurzen waren voor te behouden aan jongens uit Kortrijk en Wervik (geboorteplaats van de stichter). De kapittelacten vermelden dan ook uitdrukkelijk dat Jacob, zoon van Egidius, wel te Kortrijk (en niet te Heule) geboren was.

De cantoria van het O. L. Vrouwkapittel beleefde toen een glorie-tijd : aan het Keizerlijk Hof te Wenen leverde zij beroemde kapelmeeſters als Pierre de la Rue, Nicolaas Gombert, Petrus Massenus (Maessins). En zo werd de begaafde Jacob (van der) Vaet in 1553 te Kortrijk afgehaald door de oude zangmeester Massenus en naar Wenen meegenomen. Hij werd er weldra keizerlijk Kapelmeeſter en componeerde talrijke motetten. Hij was amper 37 jaar toen hij te Wenen overleed (1567), een weduwe en verscheidene minderjarige kinderen nalatend. Als Kapelmeeſter werd hij opgevolgd door niemand minder dan Philippus de Monte.

Aan zijn leven en werk werd onlangs een belangrijke studie gewijd door MILTON STEINHARDT (*Jacobus Vaet and His Motets*. Michigan State College Press, 1951. In-8, 190 blz. met uitvoerige transscripties).

DE HEILIG-BLOEDRELIKWIE TE BRUGGE.

In een vlot geschreven brochure geeft Kan. A. Vander Heeren eerst een bondig overzicht van de verering en de lotgevallen der vermaarde relikwie gedurende haar achthonderdjarig verblijf te Brugge. Op dat gebied missen we nog immer een grondige studie over de volksverering der Brugse relikwie die slechts zeer laat haar locale grenzen (Brugge en het Brugse Vrije) is ontgroeid.

Bij de onderzoeking van de eerste oorsprong der relikwie, wordt hier een heel nieuwe weg gebaad. Langs een merkwaardige exegetische ontleding van het Evangelieverhaal komt de geleerde Schrijver tot het besluit dat Joannes, in zijn uitvoerig relaas, drie relikwieën op het oog heeft die in zijn laatste levensjaren te Jerusalem bewaard en vereerd werden: een relikwie van kostbaar Bloed door Jozef en Nicodemus bij de graflegging uit Jezus' zijde wonde verzameld, een lijkwade en een rok zonder naad. De Brugse H. Bloedrelikwie, door de patriarch van Jerusalem in 1148 aan onze graaf Diederik geschonken, zou een deel van deze eerste, door Joannes beschreven relikwie zijn.

— Kan. A. Vander Heeren. *Het H. Bloed te Brugge*. St. Andries, Druk. Vercruyse-Vanhove. 48 blz. = 20 fr.

DE SINT-KWINTENSKERK TE OOSTKERKE.

Deze zomer wordt de herbouwde parochiekerk van Oostkerke (Brugge) ingewijd. Aan de oude, in 1944 totaal vernielde, kerk wijdt LUC DE VliegHER een goed gedocumenteerde en geïllustreerde monographie (in het Bulletin van de Kon. Commissie voor Monumenten en Landschappen IV, 1953, blz. 111-132). De geschiedenis van het kerkgebouw wordt geschetst aan de hand van oorspronkelijke gegevens uit het kerkarchief. De technische en vergelijkende beschrijving geeft het oude kerkgebouw zijn plaats in de vroeggotische kerkenfamilie van onze kustvlakte.

A. V.

EEN OOSTENDSE REDERIJKER : PATER PHILIPS BAUWENS.

Het naamloze en niet onverdienstelijke rijmwerk « Wondere Beroerten... » in 1816 te Oostende uitgegeven (Biekorf 1953, 152) wordt door F. De Potter (Leven en Werken der Zn. Schrijvers, bl. 59 ; Gent 1900) toegeschreven aan een zekere « P. J. Bauwens ». De geest en trant van het werk wijst op een geestelijke, zo meende De Potter ; biographische bijzonderheden had hij echter niet kunnen vinden.

Is deze toeschrijving juist, dan mogen we de dichter veenzelvigen met Philippus Jacobus Bauwens, geboren te Oostende in 1756 en aldaar overleden 18 Januari 1821.

Philips Bauwens was een van de laatste paters van de Oratorie van Oostende ; hij was onderpastoor op St. Pieters en Pauwels van 1785 tot zijn overlijden. Samen met de Oratorianen J. B. Stevens en J. L. Zeurinck bezorgde hij in 1805-1806 de uitgave (te Brugge bij Franciscus van Eeck) van de Sermoenen van Emmanuel De Camba, superior van de Oostendse Oratorie, pastoor van Oostende en Deken van het district Oudenburg. — Volgens het Necrologium van het bisdom Gent en Rond den Heerd 5, 1870, 205.

Weet er iemand nadere bijzonderheden over deze schrijver ?
K. R.

VASTENKERMISSEN TE BRUGGE.

« 't Zand is goed, de Potterie het doen niet weerd, Park en Begijnhof gevallen op drie-vierde. » Zo was verleden jaar (1953) het oordeel van de foorkramers. Er is alleszins voortverschuiving in die oude vastenkermissen, dat ware het nagaan waard.
P. G.

VRAGEN.

HOED DER VRYHEID. — De « Vryheidshoed » behoort tot de Patriottentijd. Is hij eerst in het omwentelingsjaar 1789 alhier opgekomen of was hij reeds vroeger als zinnebeeld bekend ? Men vindt hem op trommels en vaandels uit 1790. Komt hij ook op prenten voor ?
P. L.

INFLUENZA. — Dit (Italiaans) woord was zeer in de mode bij ons omstreeks 1890-1900 ; tegenwoordig hoort men het zelden nog. De (Spaanse) « griep » van 1918 heeft het zeer snel verdrongen. Wanneer was het woord « influenza » alhier in omloop gekomen ?
M. S.

LUKAS' SCHILDPADDE. — Hij ging naar Avelgem lijk Lukas' schildpadde. Een spreuk van de Scheldekant. Wie kent daar de betekenis van ?
J. H.

Opstel en Beheer :

A. VIAENE, Annunciatenstraat, 76, Brugge.

Postrekening : 2335.37

Abonnementsprijs : 100 fr.

Druk. A. Van Poelvoorde, Beenhouwersstraat, 35, Brugge